

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 3

Матеріали

*Всеукраїнської науково-практичної конференції
“Європейський вимір реформування публічного
управління в Україні”
м. Київ, МАУП, 24 листопада 2016 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2016

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 10 від 28 09.16)*

Редакційна колегія:

*М. Н. Курко (голова), д-р юрид. наук, проф.;
М. Ф. Головатий (заступник голови), д-р політ. наук, проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
О. В. Баєва, д-р біол. наук, проф.;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
В. Б. Захожай, д-р екон. наук, проф.;
В. І. Литвиненко, д-р юрид. наук, доц.;
В. В. Рябцев, канд. техн. наук, доц.;
В. І. Цибух, канд. філос. наук, доц.*

*Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.*

Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП
“Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 3: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. “Європейський вимір ре-
формування публічного управління в Україні”, 24 листопада 2016 р. / ред-
кол.: М. Н. Курко (голова) [та ін.]. — 2016. — 208 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези учасників науково-практичних
конференцій з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модерніза-
ції України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто
цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модер-
нізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

Бортник Валентин Анатолійович, Стасюк В'ячеслав Олександрович Адміністративно-правова організація й мета державного управління.....	53
Владимирська Євгенія Юріївна, Суліма Наталія Миколаївна Публічне управління: суть, суб'єкти та види.....	57
Власюк Таміла Олександрівна Вплив інформаційного суспільства на розвиток системи публічного управління.....	60
Гапоненко Віра Анатоліївна Реалізація принципів публічного управління як умова демократизації в Україні.....	63
Головченко Валентин Васильович Конституціоналізм як досягнення світової правової культури.....	66
Григор'єва Марина Ігорівна Педагогічні умови реформування підготовки менеджерів ЗЕД в контексті європейської інтеграції системи управління освітніми процесами.....	70
Довбик Катерина Сергіївна, Філіппов Михайло Іванович Особливості діяльності підприємства на засадах ситуаційного менеджменту.....	74
Ельбрехт Ольга Михайлівна, Кобржицький Всеволод В'ячеславович Підготовка менеджерів міжнародного туризму на засадах професійно компетентнісного підходу.....	77
Єрескова Тетяна Володимирівна, Горбов Владислав Володимирович Соціальний контроль якості освітніх послуг як складова публічного управління у закладах освіти.....	81
Калініна Ліана Миколаївна Впровадження європейського досвіду публічного управління в Україні: суспільна оцінка.....	84
Кобржицький Всеволод В'ячеславович Більше практики – краща підготовка майбутнього менеджера міжнародного туризму.....	88
Коваленко Тетяна Миколаївна Самостійна навчально-пізнавальна діяльність студента як фактор формування його професійних навичок та вмінь.....	92
Корінчевська Ірина Анатоліївна Публічне управління галузі охорони здоров'я в контексті економічних реформ.....	96
Костюк Тетяна Олександрівна Публічне управління: світовий досвід та можливості для України.....	99
Кривоберець Марина Миколаївна Актуальні тренди туристичної індустрії в умовах економічної глобалізації.....	102
Лопатенко Людмила Олександрівна Реформування публічного управління в транспортній сфері.....	105
Миронов Віктор Вікторович Децентралізація в системі публічного управління.....	108

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РЕФОРМУВАННЯ ПІДГОТОВКИ МЕНЕДЖЕРІВ ЗЕД В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ОСВІТНИМИ ПРОЦЕСАМИ

На сучасному етапі розвитку України економічна освіта й економіка освіти ринково спрямованого суспільства визначається завданнями переходу до демократичної та правової держави, ринкової економіки, необхідності наближення до світових тенденцій економічного та суспільного розвитку. В українській системі вищої економічної освіти виокремлюються галузі державного управління і менеджменту, банківської справи й економіки. Генезис освіти майбутніх фахівців зовнішньоекономічного профілю відбувається в контексті загального процесу трансформації різних сторін суспільного життя, одночасно виступаючи для них джерелом забезпечення необхідним кадровим ресурсом.

Справа підготовки молодого покоління до роботи в нових соціальних умовах сьогодні набуває ще більшої значущості, а тим більше підготовки до управлінської праці у сфері зовнішньоекономічної діяльності, котра пред'являє свої вимоги до знань та професійних і ділових якостей.

Сьогодні вимоги національного ринку праці поки що відрізняються від вимог світового та загальноєвропейського ринків, але завтра вони можуть стати єдиними. У контексті того, що стратегія розвитку України пролягає в напрямі євроінтеграції і в процесі підготовки майбутніх менеджерів зовнішньоекономічної діяльності слід орієнтуватися і на вимоги якщо не світового, то принаймні загальноєвропейського ринку праці, а саме:

- 1) на тенденції появи всеєвропейського ринку праці, який у найближчому майбутньому значною мірою впливатиме на університетські пропозиції;
- 2) на необхідності регулювання транснаціональної освіти, адже сьогодні в цій сфері існує правовий вакуум.

Теоретичні основи підготовки менеджерів зовнішньоекономічного профілю до професійної діяльності досліджувалися в напрямі вивчення сучасної економічної освіти в Україні та за кордоном. Очікування суспільства, що проголошені в стратегічному документі української освіти — Національній доктрині розвитку освіти, відображені у науковому просторі українського суспільства [1], зокрема у розробках з проблематики реформування вищої освіти України в контексті Болонського процесу, про що свідчать праці В. Андрущенка, І. Волощука, І. Жовтої, В. Журавського, М. Згуровського, М. Євтуха, І. Каленюк, К. Корсака, Л. Кноделя, О. Литвина, М. Полякова, С. Сидоренка, Сосієвої С., Отрощенко Л. та ін.

Нові підходи до формування ефективних українських менеджерів ХХІ століття та до управління в умовах ринкових відносин певною мірою визначені О. Костюком, В. Лапшиною, Г. Латфулліним, О. Романовським, Ф. Хмілем, Г. Юркевич, В. Янчевським та ін. Проте й ці роботи не дозволяють змалювати завершену картину

підготовки майбутніх управлінців у рамках національного та європейського освітніх просторів.

Методологічною основою освітянської діяльності в умовах формування європейського суспільства знань і соціально орієнтованої економіки, що визначає шляхи розв'язання нагальних проблем у сфері освіти кадрів управління через розуміння її мети, завдань, змісту і технологій, на сьогоднішній день, виступають положення Болонської декларації [6], яка підлягає постійному обговоренню в широких колах науковців, науково-педагогічних працівників, менеджерів та економістів-практиків різних галузей. Поглиблюючи вже існуючий погляд, усе вказує на необхідність проведення в Україні аналізу сутності економічної освіти, визначення її головної парадигми, ціннісних орієнтирів, основних принципів, стандартів і компонентів, ключових напрямів розвитку, що мають враховувати тенденції світового менеджменту, але спиратися при цьому на знання ментальності свого народу.

Актуальність модернізації процесу освіти кадрів управління в Україні зумовлена:

- глобалізацією міжнародних економічних та фінансових зв'язків;
- формуванням інформаційного суспільства, в якому знання і соціальна відповідальність стають головними чинниками життєдіяльності людини як творчого працівника, споживача і члена суспільства;
- необхідністю пріоритетного розвитку в суспільстві та державі гуманістичних, соціально орієнтованих загальнолюдських моральних норм і цінностей;
- виробленням прогнозних знань для своєчасного прийняття і реалізації соціально відповідальних рішень, що сприяють розвитку як особистості, так і суспільства загалом;
- потребами самої економічної освіти у визначенні нових принципів і механізмів побудови системи освіти в Україні, шляхів практичної переорієнтації на них освіти кадрів управління.

Недоліки сучасної підготовки національних кадрів управління, наявність яких наголошує на необхідності оптимізації вищої управлінської освіти та підвищення якості професійної підготовки управлінців у рамках національної системи освіти, породжують думку про те, що суперечність між виділеними напрямками вдосконалення системи вищої управлінської освіти в Україні і постає джерелом розвитку цієї системи на даному етапі.

Реалізація принципів Болонської декларації є шляхом ефективного розв'язання суперечності між національною освітньою системою підготовки майбутніх менеджерів зовнішньоекономічної діяльності (професійною соціалізацією) та загальноєвропейською культурою (процесом соціалізації, що має загальноцивілізаційне спрямування). Специфіка сучасної підготовки конкурентоздатних управлінських кадрів в Україні полягає в інтеграції здобутків національної освіти в полікультурну європейську спільноту.

Аналіз основних положень Болонської декларації дає змогу визначити головну парадигму освіти кадрів управління зовнішньоекономічною діяльністю, чим є розуміння того, що розвиток економічної сфери суспільства значною мірою зумовлений характером життєдіяльності людини, її світоглядом, соціально відповідальною поведінкою. Тому науковці розглядають освіту в економічному вимірі, визначаючи її потенціал та механізми розвитку.

Ціннісними орієнтирами освіти кадрів управління зовнішньоекономічною діяльністю є розвиток творчого потенціалу особистості та її соціалізація, виховання самостійності наукового економічного мислення, формування економічного світогляду,

впевненості у власних силах, розвиток здібностей до самореалізації, самоосвіти, саморозвитку.

Серед основних принципів освіти кадрів управління можна виділити:

- поєднання фундаментальності та фаховості різноманітних освітніх програм;
- індивідуалізація підготовки кадрів управління відповідно до попиту на ринку праці;
- інноваційність змісту освіти кадрів управління.

Сучасний стан економіки, якому притаманна жорстка конкуренція та постійні зміни, вимагає від менеджерів зовнішньоекономічної діяльності виваженого та ефективного управління, виконання завдань, спрямованих на вирішення складних проблем міжнародного масштабу, впровадження організаційних змін, нових технологій, тощо.

Ускладнення та різноплановість питань пов'язаних з управлінням, нові тенденції розвитку світової економіки засвідчують, що вимоги до менеджерів зовнішньоекономічного профілю будуть постійно зростати і в майбутньому, що вимагає від них високого рівня професіоналізму, формування якого початково залежить від рівня набутих ним знань та вмінь аналітично та творчо мислити, створювати інновації та ефективно вирішувати різноманітні проблеми.

Отже, наявні реалії економічного розвитку більшості країн світу, і України зокрема, дають підстави стверджувати, що роль менеджерів, їх функції та завдання на всіх рівнях управління стають незрівнянно складнішими і їх набагато більше, ніж це визначено в освітньо-кваліфікаційній характеристиці магістра з менеджменту.

Урахування сучасного стану національного та загальноєвропейського ринків праці дозволило згрупувати основні вимоги до професійної підготовки сучасних менеджерів у дві специфічні групи — професійні й особистісні вимоги. Професійна складова включає спеціальну й управлінську компетентність. Особистісна — інтелектуальні, психологічні та соціальні якості особистості.

Професійна складова постає як здатність і готовність до обґрунтованого вибору способів діяльності із досягнення поставленої мети, а також до відповідальності за прийняте рішення. Особистісна складова вимог сучасного ринку праці до професійної підготовки менеджера виступає основою компетентності менеджера і включає інтелектуальні, психологічні і соціальні якості особистості керівника.

Сьогодні, тільки використовуючи системність професійної підготовки майбутніх менеджерів можна домогтися удосконалення процесу фахової освіти управлінських кадрів.

Адаптаційна складова процесу інтеграції національної освіти в європейський та світовий освітянський простір реалізується шляхом засвоєння норм і цінностей полікультурного соціуму, що притаманний Європейському Союзу, а професійна складова полягає у формуванні організаційної поведінки шляхом впровадження особистісно-орієнтованої освіти.

Корисними у справі неспішного реформування освітньої системи України можуть бути поступові самоорганізаційні зміни в рамках її частин, які б могли бути ініційовані окремими ВНЗ чи навіть факультетами у відповідності до кредитно-модульної системи, до збільшення частки гуманітарних дисциплін (доведення її до загальноєвропейського рівня) тощо.

Створення єдиної, разом із європейською та світовою, освітянської системи підготовки таких кадрів в нашій країні — найважливіше завдання, вирішення якого об'єктивно передбачає комплексність, безперервність, послідовність. А, отже, це процес пошуково-творчої діяльності у вивченні, творчому осмисленні новітніх тен-

денцій світового розвитку освіти, ефективних форм обґрунтованого поєднання зарубіжних технологій із досягненнями національної освіти в процесах інтеграції в європейський та світовий освітянський простір.

Джерела

1. “Про Національну доктрину розвитку освіти” Указ Президента України № 347/2002 від 17.04.02 р.
2. Закон України “Про зовнішньоекономічну діяльність”/Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР). — 1991. — № 29. — С. 377 (із змінами за 1992–2009 рр. та внесеними згідно із Законами № 2388-УІ (2388–17) від 01.07.2010. — ВВР. — 2010. — № 37. — С. 496.
3. Концепція розвитку економічної освіти в Україні // Рішення Колегії Міністерства освіти і науки України № 12/7–4 від 04.12.2003 р. —
4. Сисоєва С. О., Кристопчук Т. Є. Освітні системи країн Європейського Союзу: загальна характеристика: текст / С. О. Сисоєва, Т. Є. Кристопчук; Київський університет імені Бориса Грінченка. — Рівне: Овід, 2012. — 352 с.
5. Сучасна економічна освіта: Україна і Болонський процес / за ред. В. Д. Данилевича. — К., 2006. — 326 с.